สรุปบทเรียน ในโครงการประชุมวิชาการส่งเสริมสุขภาพจิตและป้องกันปัญหาสุขภาพจิต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

"ตลาดสดความรู้ สู่อำเภอสุขภาพจิตดี ภาคีเข้มแข็ง เสริมแรงประชาชน" ปีงบประมาณ 2558

เพศศึกษารอบด้าน

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
ต้นทุนเดิม : วิธีการค้นหา/ช่องทางการเข้าถึง	**-ดำเนินงาน Back bone (โครงสร้างเดิม/ต้นทุนเดิม)** ได้แก่ การบริการแบบเป็นมิตร (YFHS: Youth Friendly Health Service) อำเภออนามัยเจริญพันธุ์ เกณฑ์โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ภายใต้การทำงานในระบบสุขภาพอำเภอ(DHS: District Health System) ผู้เป็นแกนหลักในการดำเนินการขับเคลื่อน คือ Teen Manager **- ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก สปสช.**และวางแผนการดำเนินงานในการอบรมเรื่องเพศศึกษารอบด้านในโรงเรียน - **เทศบาล**เห็นความสำคัญ ดำเนินงานร่วมกัน และวิธีค้นหาและช่องทางการเข้าถึงใช้สัมพันธภาพส่วนตัว / Key person ที่มีบทบาทสำคัญในพื้นที่และค้นหาเครือข่ายนอกพื้นที่ - **นายอำเภอให้ความสำคัญ** งานเพศศึกษามีการบูรณาการร่วมกับ To Be Number One ในการสร้างเครือข่าย ได้ชุมชน ได้โรงเรียน มีการเข้าค่ายทำแผนทางเดินยุทธศาสตร์ มีทุนที่ดี แพทย์ให้ความสำคัญ ทุนเป็นทรัพยากรบุคคลในพื้นที่รวมถึงหัวหน้าหน่วยงานราชการต่างๆที่ให้ความร่วมมือ เจ้าหน้าที่มีความสุขในการทำงาน	โรงพยาบาลกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โรงพยาบาลคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร โรงพยาบาลขุนหาร จังหวัดศรีสะเกษ รพ.สต.ซำสูง จ.ขอนแก่น

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	-ทุนทางสังคมเทศบาล การประชาสัมพันธ์ ตนเองในการเป็นวิทยากร ทำงานผ่าน Social network มีการออกชุมชนรับฟังสภาพปัญหารับฟังความคิดเห็นประชาชน ประชุมทำแผนงานโครงการนำเข้าสู่เทศบัญญัติในการสร้างสุขภาพทุกกลุ่มวัย มีการบรรจุแผนงานด้านอนามัยเจริญพันธ์ เข้าสู่เทศบัญญัติ ในระยะ 3,5,10 ปี จุดแข็งอำภออากาศอำนวยเป็นอำเภอคุ้มครองเด็ก มีการสร้างความยั่งยืน -**การทำงานกับภาคีเครือข่ายโดยแชร์ คน เงิน สื่ออุปกรณ์** ต่างๆ ในการเป็นวิทยากร **โดย โรงเรียน** มีการขับเคลื่อนในเรื่อง เพศวิถีครูๆได้รับการอบรม และจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน มีระบบการให้คำปรึกษา ในห้องเรียนเพศวิถี **อำเภอ**มีการผลักดันเรื่องอนามัยเจริญพันธ์ เข้าสู่วาระสภาสุขภาพ ขับเคลื่อนทุกภาคส่วนให้มีการดำเนินการต่อเนื่อง วัฒนธรรมอำเภอ สถานีตำรวจภูธรอากาศอำนวย โรงเรียน ฝ่ายปกครอง ดำเนินการป้องกันปราบปราม ร้านเกม Internet สื่อลามกอนาจารในเขตอำเภอ **เทศบาลมีสภาเด็กและเยาวชน**เองมีการดำเนินโครงการ โดยเยาวชนและเพื่อเยาวชนเอง โครงการบ่มรักเพาะใจ ป้องกันปัญหาพฤติกรรมในวัยรุ่น มีหนังสั้นรักในวัยเรียนเผยแพร่ทาง YOU TUBE การวางแผนต่อไป จัดให้มีห้องเรียนเพศวิถีในศูนย์การเรียนรู้เทศบาล	โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
ฐานข้อมูล : เครื่องมือ/ วิธีการ/ กลไก /แนวทางในการขับเคลื่อนและคืนข้อมูล	**-แนวทางการขับเคลื่อนโดยใช้ฐานข้อมูล** : จัดทำแผนร่วมกัน(ทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์) ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาชุมชนและคืนข้อมูลให้กับฝ่ายบริหารและชุมชน : ประชาสัมพันธ์/ประชุมร่วมกับท้องถิ่น/โรงเรียน ในการวางแผน ร่วมมือดำเนินการร่วมกัน และการรับ-ส่งข้อมูล	โรงพยาบาลกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โรงพยาบาลพระยืนและโรงพยาบาลมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
	: สำรวจข้อมูลความเครียด คืนข้อมูล แต่งตั้งคณะกรรมการในโรงเรียน คัดเลือกแกนนำ อบรม...4 โรงเรียน ทำห้อง OSCC ทำทะเบียน ครูที่มีทัศนคติที่ไม่ดีบ้าง เราไปพูดคุยสร้างความเข้าใจ มีวิธีการช่วยเหลือนักเรียนที่ตั้งครรภ์ระหว่างเรียน –ย้ายโรงเรียน,-ให้เรียน,-พักอยู่บ้าน	โรงพยาบาลแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ
	: การสร้างทีมในการดำเนินงานโดยเครือข่าย เช่น พมจ เทศบาล โรงเรียน วัด ร้านเสริมสวย ร้านขายของ ร้านเกมส์ สถานีรถสองแถว รีสอร์ท เป็นต้นในการประสานงานเป็นแหล่งข้อมูลความเสี่ยงของวัยรุ่น	โรงพยาบาลกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
	: **การประชุม**ในหน่วยงานของพื้นที่ทุกครั้งจะมีการรายงานความก้าวหน้าข้อมูลสถานการณ์ปัญหาวัยรุ่น ให้เห็นถึงความรุนแรงของปัญหา	โรงพยาบาลคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร
	: มี**สภากาแฟของหัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่**ต่างๆ เพื่อคืนข้อมูลปัญหาต่างๆในชุมชน มีศูนย์พฤกษศาสตร์รองรับวัยรุ่นในการอบรม เข้าค่าย โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	รพ.สต.คอนฉิม อ.แวงใหญ่ จ.ขอนแก่น

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	: มีการคืนข้อมูลในการประชุมประจำเดือนต่างๆรวมถึงโรงเรียนด้วย : อบรมเด็ก ตั้งเป็นชมรม คือ **ชมรมกอไผ่** พอเริ่มมีเครือข่ายจึงดีขึ้น เริ่มอบรมในระดับชั้น ม.1 แล้วจึงขยายผลเป็น ม.3 และ ม.4 โดยฝึกทักษะการเป็นผู้นำ เด็กมีพลังที่สุดยอดมาก มีความมั่นใจ มี ให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา (PATH) ทำให้คิดว่าเด็กสามารถพึ่งได้เลยเพราะมีความรู้ **โรงพยาบาลทำหน้าที่คืนข้อมูล** สถานการณ์ ละลายพฤติกรรม สนับสนุนยาคุมกำเนิด ถุงยางอนามัย มีเด็กที่เป็นกลุ่มเพศวิถีในชมรมกอไผ่ซึ่งเด็กในกลุ่มเพศวิถีนี้เป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษ สามารถช่วยได้มากในการทำงาน ต่อมาจึงเริ่มขยายไปยังโรงเรียนอื่นโดยให้ชมรมกอไผ่ไปสร้างแกนนำในโรงเรียนพื้นที่อื่น **มีช่องทางการคืนข้อมูลผ่านทาง Facebook , LINE**	โรงพยาบาลสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โรงพยาบาลด่านซ้าย จังหวัดเลย
	: ให้**องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)** เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้เห็นว่าเป็นปัญหาของตนเอง **มีการคืนข้อมูลทำให้รู้สึกว่าเป็นปัญหาร่วมกันโดยสาธารณสุขทำหน้าที่สนับสนุนเพิ่ม** ใน **ชมรมเห็ดขอนขาว** มีการคืนข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ทุกเดือนเมื่อประชุมผู้ใหญ่บ้าน ประชุมหัวหน้าส่วนราชการ ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในการทำงาน	โรงพยาบาลพิบูลรักษ์ จังหวัดอุดรธานี
	: **การได้มาข้อมูลปฐมภูมิ** จากข้อมูลในการเยี่ยมบ้าน ข้อมูลจากโรงเรียน ห้องเรียนเพศวิถีต่างๆ จากการส่งต่อของครู หรือการประสานจากเครือข่ายกองสวัสดิการและสังคมเทศบาล การส่งต่อมาจากสถานีตำรวจ ข้อมูลทุติยภูมิจากสารสนเทศทางโรงพยาบาล ตัวชี้วัด นอกจากนี้มีข้อมูลการเก็บรวบรวมจากรายงานแผนก ANC OSCC PP คลินิกยาเสพติดเป็น	โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	-การวิเคราะห์ฐานข้อมูล/สถานการณ์ และวิธีการเชื่อมโยงข้อมูล	
	: ศึกษาสถานการณ์ในพื้นที่ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่น และวิธีการจัดการปัญหาของวัยรุ่นเองและการจัดการของผู้ปกครอง รวมถึงการช่วยเหลือของโรงเรียนวิธีการดำเนินงานว่าทำอย่างไร	โรงพยาบาลกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
	: สอบถามข้อมูลความเสี่ยงของวัยรุ่นจากเครือข่าย เช่น ความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ ดูจากการนัดพบกันในที่ลับตาผู้คน การเข้ารีสอร์ท สามารถให้เครือข่ายช่วยในการให้ข้อมูลได้	โรงพยาบาลนาดูน จังหวัดมหาสารคาม
	: สำรวจแหล่งให้บริการเกี่ยวกับวัยรุ่นหรือสถานที่ที่วัยรุ่นชอบไป เมื่อได้ข้อมูลประสาน ร้านเกมส์ ร้านขายยา ร้านเสริมสวย มาอบรมแกนนำ และเป็นเครือข่ายคลินิกวัยรุ่น และทำป้ายประชาสัมพันธ์การให้บริการคลินิกวัยรุ่น ทำนามบัตร Facebook คลินิกวัยรุ่น มีการจัดตั้งคลินิกวัยรุ่นในโรงเรียน แกนนำโรงเรียน	
	เครื่องมือ แนวทาง วิธีการได้ข้อมูล	
	1. ในการเก็บข้อมูลรายงานการคลอด ทะเบียนฝากครรภ์ การมาตรวจ UPT	
	2. การส่งต่อข้อมูลของ รพ.สต. psychosocial clinic	
	วิเคราะห์ การสำรวจต้นทุนชีวิตในโรงเรียนนำร่อง นำมารายงานการคลอด ทะเบียนฝากครรภ์ และจัดประชุมชี้แจงสถานการณ์คืนข้อมูลให้ชุมชน มีโปรแกรม HOS XP ช่วยในการเก็บข้อมูล โดยการคืนข้อมูล การจัดประชุมประจำเดือนของนายอำเภอ เป็นวาระของอำเภอ	
	: **การวิเคราะห์ต้นทุน** มีการใช้เวทีในการประชุม จัดทำแผนยุทธศาสตร์ วิเคราะห์ความสำคัญของปัญหา ความรุนแรง ความยากง่ายในการดำเนินงาน และนำมาจัดทำโครงการการแสวงหาเครือข่าย แหล่งทุน เงิน วัสดุอุปกรณ์	โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	: **คืนข้อมูลและประชาคมในหมู่บ้าน** สะท้อนสภาพปัญหาและส่วนร่วมในการป้องกันปัญหา ในกลุ่มเจ้าหน้าที่สาธารณสุขการประชุม คปสอ.สะท้อนภาพปัญหาแนวทางการมีส่วนร่วมในการแก้ไข นอกจากนี้การผลักดันให้เป็นวาระในการประชุม DHS สะท้อนสภาพปัญหารายงานสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน ให้ภาคีเครือข่ายมีการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนต่อไป	โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
แกนนำ : การค้นหา/เข้าถึง/คุณลักษณะ/บทบาท	**-ภาคีเครือข่าย :** ผู้บริหารโรงเรียน/ ครูที่เกี่ยวข้องและวัฒนธรรมอำเภอ /สารวัตร โดยรุกสู่โรงเรียนมัธยม ขยายโอกาส โรงเรียนนำร่อง โดยมีเครือข่าย องค์กรเอกชน อปท. อบต. เทศบาล พม. การปกครอง(นายอำเภอ) แกนนำชุมชน สภาเด็กและเยาวชน พระสงฆ์ เกษตร อสม. ให้สมาคมศิษย์เก่าผู้ปกครองมามีส่วนร่วม ,พนักงานส่งเสริมความประพฤติและช่วยเหลือนักเรียน (พสน.),เด็กติดเชื้อ มีกลุ่มเพศทางเลือก แกนนำชุมชน ร้านค้าต่างๆในชุมชน กลุ่ม ทูบีนัมเบอร์วัน ใน รร. ในหมู่บ้าน **-วิธีการค้นหาและเข้าถึงแกนนำและนักเรียน** **:** ประชุม สสอ. อบต. ถึงสาเหตุที่เกิดขึ้นและปรับทัศนคติและให้เครือข่ายเห็นความสำคัญของปัญหา : การถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงลึกกับเด็กนักเรียน ที ผลที่เกิดขึ้นคือ เด็กมีการเรียนรู้มากขึ้น เด็ก walk in เข้ามาหามากขึ้น : โครงการโต้คารมมัธยมศึกษา เป็นการโต้วาทีเรื่องเพศศึกษาในโรงเรียน ทำให้ทราบถึงองค์ความรู้ของนักเรียน และความพร้อมของครูผู้สอน : **ติดตาม ค่อยๆแทรกประเด็นกิจกรรมของเรา** มีการพกถุงยางอนามัยไปทุกครั้งทำให้พื้นที่รู้ข้อมูล สามารถเข้าถึงได้ โดยดูตามบริบทของแต่ละพื้นที่ มีการเข้าไปให้	โรงพยาบาลกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โรงพยาบาลคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร โรงพยาบาลโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โรงพยาบาลพิบูลรักษ์ จังหวัดอุดรธานี

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	ความรู้ในโรงเรียนทุกวันในศูนย์บริการที่เป็นมิตรในโรงเรียนเรื่องเพศศึกษา มีหลักสูตรการสื่อสาร : เลือกโรงเรียนที่มีความเข้มแข็งมาดำเนินงานร่วมกัน จัดกิจกรรมเติมเต็มความเข้มแข็งทางใจ ให้ทักษะการให้คำปรึกษา ช่องทางการส่งต่อเคส ได้ร่วมกิจกรรมอำเภอเข้มแข็งทางใจได้สื่อมาสนับสนุน มีแกนนำเยาวชน จัดอบรม Youth Counselor เพื่อสามารถคัดกรองได้และนำไปต่อยอดกิจกรรมในโรงเรียนตนเองได้ **-คุณลักษณะแกนนำที่ควรจะเป็น** : เครือข่ายเข้มแข็ง เป็นกัลยาณมิตร มาร่วมทำบุญ ต้องช่วยให้สุด : ควรมีทักษะในการ**ติดต่อประสานงาน**ที่ดี สามารถประสานงานโดยตรงกับผู้บริหารได้ สามารถประสานสานกับผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ เนื่องจากความยั่งยืนและความต่อเนื่องของการดำเนินงาน ขึ้นอยู่กับการประสานงานที่ดีและการคืนข้อมูลลงสู่ชุมชน : ให้คำแนะนำเบื้องต้น ให้เกิดการเข้าถึงบริการ การส่งต่อ รักษาวามลับท่าทางไว้ใจได้ : มีทัศนคติเป็นบวก **(มีใจ) มีองค์ความรู้ (มีหัว) กล้า คิด/กล้าทำ/กล้าเปลี่ยนแปลง และเสียสละ**	โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร โรงพยาบาลพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โรงพยาบาลพระยืน จังหวัดขอนแก่น โรงพยาบาลเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา โรงพยาบาลนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
วิธีการ :ปรับแนวคิด/ทัศนคติ /ความต้องการ/การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน/	**-วิธีการปรับแนวคิด ทัศนคติและกำหนดเป้าหมายร่วมกัน** : ในกลุ่มผู้ปกครอง ไม่ยอมรับจะใช้ทีมสหวิชาชีพมีนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาหรือกฎหมายมาช่วย ตกลงเงื่อนไข มีสัญญา (พ.ร.บ. ครอบครัว) : การปรับทัศนคติชาวบ้าน ซึ่งข้อจำกัดเรื่องระยะทาง ชาวบ้านบ้านอยู่ไกล เช่น ชาวบ้านภูไท ไทโซ่ ซึ่งมีความเชื่อที่ต้องจบด้วยการแต่งงาน เช่น ถ้าโดยข่มขืนมาจะดำเนินงานติดต่อให้พ่อแม่มาคุยกันโดยจะ**ใช้ อสม เป็นสื่อกลางและจะมีงบสนับสนุนเรื่องเยียวยา** **: ผู้บริหารสถานศึกษา**ส่วนใหญ่ยอมรับในการสอนเพศศึกษาในวัยรุ่น ส่วนผู้บริหารบางส่วนที่ไม่ยอมรับ จะมีการให้ผู้บริหารระดับอำเภอและระดับจังหวัด เน้นย้ำนโยบายที่เกี่ยวข้องในที่ประชุมประจำเดือนบ่อยๆ : จัดอบรมการพูดคุย การสื่อสาร ทัศนคติของแต่ละคน **คุยเปิดใจ** มีการวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกัน ชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่จะตามมา และการเกิดปัญหาในครอบครัว การนิเทศติดตามงาน : ใช้ใจแลกใจ **การมองเห็นและมีความมุ่งมั่น**ในการแก้ไขปัญหาสะท้อนคืนข้อมูล ใช้ข้อมูลร่วมกัน ผลกระทบของข้อมูลปัญหาหากไม่ได้รับการแก้ไข การมองเป็นหุ้นส่วนภาพ ทำงานร่วมกันตลอดจนมีการบรรลุวิสัยทัศร่วมกัน ผลที่เกิดคืออะไร : **การชื่นชม ให้กำลังใจ** มีเวทีต่างๆ ให้เวที อสม. ดีเด่น กิจกรรมวัน อสม. ยกย่องเชิดชูเกียรติ ชื่นชมผ่านสื่อ เวทีประชุม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน DHS สื่อสังคม Online สื่อวิทยุ	โรงพยาบาลพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โรงพยาบาลขุนหาร จังหวัดศรีสะเกษ โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โรงพยาบาลนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
Empowerment : การเชื่อมโยงสร้างเวทีการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม	**-การสร้างความมีส่วนร่วมและเสริมพลัง** โดย : จัดทำแผนร่วมกัน(ทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์) ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาชุมชนและคืนข้อมูลให้กับฝ่ายบริหารและชุมชน : มีการออกเยี่ยมแกนนำ ออกเยี่ยมพื้นที่ คุยนอกสถานที่ : ใช้ TOP Model และ ORID ในการดำเนินงานวัยรุ่น : การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานและเรียนรู้พื้นที่การดำเนินงาน : **คืนข้อมูล** โดย ประชุมพัฒนาศักยภาพเครือข่าย รายงานสถานการณ์ ด้านสุขภาพจิตในเวทีประชุมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการดำเนินงาน	โรงพยาบาลกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ รพ.เสิงสาง จ.นครราชสีมา รพ.นาดูน จ.มหาสารคาม โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกนคร
ความยั่งยืนและต่อเนื่อง : วิธีการกระตุ้นแกนนำทำงานเข้าสู่ระบบปกติ	**-รูปแบบการขับเคลื่อนการดำเนินงาน** : รูปแบบคณะกรรมการระดับอำเภอ (นายอำเภอเป็นประธาน)กำหนดเป็น **"วาระอำเภอ"** ประกาศเป็น**นโยบาย**ทุกโรงเรียนในอำเภอจัดอบรมเพศวิถีศึกษารอบด้าน **ประชุม ร่วมวางแผน ต่อเนื่อง** : การขับเคลื่อนงาน 5 หน่วยงาน อำเภอ วัฒนธรรมอำเภอ เกษตรกศน ประมง และให้นายอำเภอเป็นประธานในการดำเนินโครงการ : ร่วมดำเนินงานวิจัยกับมหิดล ขับเคลื่อนระดับประเทศ : มีพนักงานส่งเสริมความประพฤติและช่วยเหลือนักเรียน (พสน.) ช่วยในการขับเคลื่อนการดำเนินงานระดับอำเภอ ซึ่งประกอบไปด้วย นายอำเภอ เป็นประธาน ตำรวจ ครู ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	โรงพยาบาลพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โรงพยาบาลเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดร้อยเอ็ด โรงพยาบาลเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	: จังหวัดกำหนดให้โรงเรียนมัธยมของทุกอำเภอจะมีการอบรมเรื่องเพศศึกษารอบด้าน โดยใช้งบขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนกลุ่มเป้าหมายนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการจะให้ทางโรงเรียนเป็นผู้คัดเลือกส่งให้ คปสอ.แต่ละแห่งจัดอบรม	
	: มีนโยบายระดับอำเภอเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	รพ.เสิงสาง จ.นครราชสีมา
	: ดำเนินการหลากหลายโครงการ/กิจกรรม -จัดอบรมความรู้จาก PATH ให้กับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล -อบรมการ Coach ทักษะชีวิต ยาเสพติด ท้องไม่พร้อม ในพื้นที่มีปัญหาวัยรุ่นฆ่าตัวตายสำเร็จ - มีการจัดโรงเรียนนำร่อง 3 โรงเรียน ในจังหวัดบึงกาฬ โดยนักเรียนแกนนำ อาจารย์มีการจัดทำ Walk Rally กิจกรรมในโรงเรียน	โรงพยาบาลบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ
	: **เพิ่มปัจจัยปกป้อง**ในเด็กปกติเนื่องจากกลุ่มเสี่ยงยังไม่สามารถมีกิจกรรมอะไรที่ชัดเจนเพราะไม่เคยเจอกันเมื่อทำกิจกรรมในโรงเรียน อบต. ก็ให้งบประมาณสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรม เทศบาลมีการวางแผนจัดอบรมเพศศึกษาให้ผู้ปกครองเพื่อเพิ่มความรู้ ปรับทัศนคติ งานมีการดำเนินงานร่วมไปกับงานยาเสพติดในโครงการต่างๆ	โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
	: นายอำเภอดำเนินงานร่วมกัน มีการจัดให้เจ้าหน้าที่ อบต. ช่วยดูแลเยาวชนเมื่อลงพื้นที่ร่วมกันในเวลากลางคืน **มี Flow ในการดำเนินงาน** จับทุกภาคส่วนในการทำงานร่วมกัน สสส. ให้งบสนับสนุนตั้งแต่ปี พ.ศ.2556-2558 เพื่ออบรมครู ก. และมี อปท./อบต. สนับสนุนงบประมาณต่อในพื้นที่ของตนเอง	โรงพยาบาลพิบูลรักษ์ จังหวัดอุดรธานี
	: คลินิก YFHS มีงานทั้ง**เชิงรับและเชิงรุก** อบรมแกนนำโรงเรียนมัธยม นายอำเภอเป็นประธาน สาธารณสุข อปท. อบต. โรงเรียน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และร้านขายยา	โรงพยาบาลสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	เป็นเครือข่ายในการส่งต่อเคส เริ่มนำร่องจากโรงเรียน 5 แห่ง พอได้แกนนำจึงอบรมให้นักเรียนเป็นผู้ดูแลร่วมกับครู	
	: โครงการวัยรุ่นร่วมกับนายอำเภอ ผู้อำนวยการ ได้รับงบจาก อบต. ให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา มี**วัยรุ่นจัดชมรม มีปราชญ์ชุมชน**ให้เด็กที่สมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในวิถีชุมชนของตนเอง มีรายได้ มีศูนย์การเรียนรู้ทางการเกษตรทำให้เด็กรักบ้านเกิดมากขึ้น **รพ.สต. มีคลินิกให้คำปรึกษา "แวงใหญ่วัยใส"** ทั้ง Facebook Line	รพ.สต.คอนฉิม อ.แวงใหญ่ จ.ขอนแก่น
	: ได้รับงบประมาณจาก สสส. เพื่อดำเนินงานต้นแบบเรื่องเพศศึกษา โดยการให้ผู้อำนวยการโรงเรียน เยาวชน หน่วยงานต่างๆมาจัดทำยุทธศาสตร์อำเภอ **มีพื้นที่สร้างสรรค์**ให้เยาวชนในเด็กนอกสถานศึกษาคือ **กลุ่มกระเจียวแดง** ทำหน้าที่ดูแลเด็กนอกสถานศึกษา ชุมชน **คืนข้อมูล**ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข **สังเกตเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยง**ในกรณีที่มีเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงหรือเกิดปัญหาท้องไม่พร้อมเพื่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อ มีการดำเนินการในโรงเรียนด้วยคือ **กลุ่มเห็ดขอนขาว** อาจารย์ที่ทำงานเรื่องยาเสพติด รวมถึง YFHS ที่ประเมินตามมาตรฐาน มี**กระบวนการผู้ใหญ่ใจดี** (อาสาสมัคร ผู้นำชุมชน ฯลฯ) ทำหลักสูตรครู ก. ต่อยอดไปเครือข่าย	โรงพยาบาลพิบูลรักษ์ จังหวัดอุดรธานี
	: **เป็นภาคีเครือข่ายร่วมกันกับเทศบาลซึ่งมีลานกิจกรรม** การฝึกอาชีพ ขับเคลื่อนสภาเด็กและเยาวชน ได้ทุนจาก**สวัสดิการสังคมบ่มรักเพาะใจ** เทศบาลจะขยายผลและสภาเด็กและเยาวชนจะเป็นผู้ขับเคลื่อนการดำเนินงานกิจกรรมต่อ มีทีมวิทยากรจากครู PCU นักพัฒนาสังคมในเทศบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่มีประสบการณ์	โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	: ดำเนินการกับโรงเรียน โดย โรงพยาบาลเป็นหน่วยเชื่อม ให้โรงเรียน ดำเนินการอบรมครู(ลักษณะครูส่งไปอบรม ใจดี เก็บความลับ เด็กไว้ใจ) หลักสูตร PATH และจัดทำหลักสูตรสอนตั้งแต่อนุบาลถึงมัธยมศึกษา และประชุมให้ความรู้ ความเข้าใจกับผู้ปกครองด้วย **เกิด "ครูมืออาชีพสอนเพศศึกษา"**	ผอ.โรงเรียนชุมชนบ้านแก้งคร้อหนองไผ่ จ.ชัยภูมิ
	: ดำเนินโดยแกนนำ **YC** ให้ความรู้ตามสายชั้น ในชั่วโมง **Home Room** (เด็กนักเรียนแกนนำทำสื่อ และฝึกให้ทำหลักสูตร) และเด็กขยายในกลุ่มเพื่อน ลงในชุมชน และพัฒนาแกนนำรุ่นน้องต่อเนื่อง เกิดกลุ่มจิตอาสา ส่วนครูสอนเสริมตามหลักสูตร PATH : ประชากรเด็กวัยรุ่นมรพื้นที่ 12% (จำนวนเป็นหมื่น) จึงเชื่อมงานลงในโรงเรียนมัธยมศึกษา 10 ขยายโอกาส7/วิทยาลัยอาชีพ1 ส่งเด็กนักเรียนอบรม YC /โครงการสื่อสารกับผู้ปกครอง Child Light ให้เข้าถึงชุมชน	โรงพยาบาลแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ
	: **ประกาศเป็นนโยบาย นพ.สสจ.ขับเคลื่อน** มีฝ่ายการเมืองมาช่วย เอาทุกส่วนมาคุยร่วมกัน อปท. การศึกษา สธ.พม. คุยหลายครั้ง ทั้งนโยบายใหญ่ คนทำงาน ครู ก. มีอาจารย์ที่สอนทางเพศ ภาคสตรีที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชน แล้วมาถอดบทเรียน อาจารย์จาก Path มาสอนให้ได้ครู ก. 200 คน ทำจริง 50 คน เอามาคุยกัน ทำเป็นระบบงานวิจัย เค้าทำอย่างไร Present ลงโรงเรียน สอน สำรวจ ทำวิจัย ANC คุณภาพใน **รพ.สต.ลงระดับชุมชน ศูนย์ในชุมชน มีครู ก. ไปสร้างในชุมชน การสอนเพศ 3 วัน** เอาผู้ปกครอง ผู้นำ อสม. ศูนย์สมช. การใช้ถุงยาง การตั้งครรภ์ การคุมกำเนิด ระบบเครือข่าย รพ.สต. มาโดยแยกกันกลุ่มละวัน	สสอ.ศิลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	: การจัดทำโครงการอย่างต่อเนื่อง การขยายผลของโครงการ มีการคืนข้อมูลและประชุมอย่างต่อเนื่อง การนิเทศติดตามงาน และการจัดทำเป็นตัวชี้วัดการทำงาน **: โครงการ Safety Safe sex Stop Aids** มีกิจกรรมการเข้าฐานการเรียนรู้ สรุปบทเรียนจากการทำงานเราพบว่าแก้ไขปัญหาได้ไม่ตรงจุด และตรงประเด็น เชิญครูเข้ามาเป็นเครือข่ายดำเนินการ มีการสรุปบทเรียนการทำงานด้านเด็กและเยาวชนในปีที่ผ่านมาและการมองไปข้างหน้ากิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาวัยรุ่นต่อไป **: โครงการเติมเต็มความเข้มแข็งทางใจเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงในเด็ก** สอนการ Counseling การคัดกรองปัญหาเด็ก การใช้สื่อเติมเต็มความเข้มแข็งทางใจแก่ครูอนามัยโรงเรียน อบรมแกนนำนักเรียนเรื่องทักษะชีวิต การป้องกันยาเสพติด ป้องกันการท้องในวัยเรียน นักเรียนแกนนำไปต่อยอดทำกิจกรรม โดยเยาวชนและเพื่อเยาวชนเอง หลังสิ้นสุดโครงการมีการมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันผลการดำเนินงาน ครูมีความรู้เพิ่มขึ้นมีการส่งต่อนักเรียนมายังคลินิกวัยรุ่น ในโรงเรียนครูเองมีการส่งไปอบรมเพศวิถี มีการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา 16 คาบ/ภาคการศึกษา มีห้องเรียนเพศวิถี บูรณาการกิจกรรมส่งเสริมป้องกัน TO Be NO.1 รณรงค์ผ่านกิจกรรม ต่างๆ การเดินรณรงค์เพศวิถี ต่อต้านยาเสพติด,กีฬา, ฟุตบอล ,ประกวดโฟลค์ซอง **:** ผลักดันให้เข้าสู่**สภาสุขภาพขับเคลื่อน**ภาคี/อปท./ศึกษาธิการ/นำการดำเนินงาน Psychosocial/Care เข้าสู่แผนระยะสั่น/กลาง/ยาว : เวทีประชาชน เทศบาลก่อนจัดทำเทศบัญญัติออกชุมชน รับฟังสภาพปัญหาจัดทำแผนงานโครงการต่อไป เทศบาลเองมีการรองทำแผนงานตามกลุ่มวัย การค้นหาสภาพปัญหามาจากชุมชนเรื่องเล่า	โรงพยาบาลนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	-วิธีการดำเนินเข้าสู่ระบบปกติ -การ**พัฒนาศักยภาพเครือข่าย**(ครูแนะแนว/ครูพลศึกษา/ครูอนามัย นักเรียนแกนนำ แกนนำชุมชน) เพื่อค้นหาเด็กกลุ่มเสี่ยง โดย ครู -**พนักงานส่งเสริมความประพฤติช่วยเหลือนักเรียน**หรือ พสน.(ประกอบด้วยตำรวจ ครูและแกนนำชุมชน) จัดรณรงค์ร่วมกับชุมชนประมาณ 4 ครั้งต่อปี เช่น ในวันวาเลนไทน์ วันลอยกระทง	โรงพยาบาลคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร
	–**จัดระบบส่งต่อเด็กกลุ่มเสี่ยงมายังคลินิกวัยรุ่น** ที่ให้บริการแบบเป็นมิตร มีคลินิก “คุณแม่วัยใส” เป็นการเชื่อมงานจากโรงเรียนไปยังโรงพยาบาล เพื่อให้คำปรึกษาประชาสัมพันธ์การบริการแบบเป็นมิตรและการบริการของคลินิกคุณแม่วัยใส(มีกุมารแพทย์ดูแล ให้ความรู้ในการดูแลลูกและการคุมกำเนิด) การให้บริการปรึกษาทั้งในคลินิกและทางโทรศัพท์(Hotline) LINE , Face Book เป็นการเพิ่มช่องทางการให้คำปรึกษาที่หลากหลายและไม่เปิดเผย -การจับคู่ **400 โรงเรียน 400 โรงพยาบาล** outreach รุกเข้าสู่โรงเรียนสัปดาห์ละ 1 วัน เกิด1อำเภอ1ปฏิทิน (ที่รพ.ท่าคันโท ซึ่งในปี 2558 เน้น “**วัยรุ่นท่าคันโทไม่ดื่ม ไม่เสพ ไม่ท้อง**” แทรกใน Event ระดับอำเภอ และสาธารณสุข กำหนดวันที่จะเข้าไปทำงานในโรงเรียน มีกิจกรรม	รพ.พนมไพรและรพ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์
	* **“กินข้าว เว่ากัน สายสัมพันธ์ครอบครัว”(**ครอบครัวตัวแบบมาเล่าประสบการณ์และแนวทางการดูแลลูกวัยรุ่นเพื่อป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์ ปัญหาการติดยาเสพติด การใช้สุรา)	โรงพยาบาลพระยืน จังหวัดขอนแก่น

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	* จัดเวที **“โต้คารมมัธยมศึกษา”** โดยมีการประชุมร่วมกันระหว่างสาธารณสุขกับครู **วางแผนเก็บข้อมูล กำหนดญัตติ** ซึ่งนักเรียนต้องมีความรู้ตามหลักสูตร PATH จึงจะสามารถโต้วาทีได้ เป็นการประเมินความรู้เด็กไปในตัว กระบวนการทำงานคือทดลองทำ**ศูนย์เรียนรู้ในโรงเรียน** มีการทำประชาคมนักเรียนมัธยมต้น 1 ห้อง และมัธยมปลาย 1 ห้อง **สอนหลักสูตร PATH 16 คาบต่อ1ภาคเรียนการศึกษา** ให้ผู้สอนมาลงชื่อสอนซึ่งประกอบด้วยครู พยาบาล ตำรวจ เมื่อสอนครบหลักสูตรจะประเมินด้วยการจัดโต้วาทีดังกล่าว และหลักสูตร PATH 2 HEALTH เป็นพื้นฐาน และ ใช้สื่อภาพยนตร์เรื่อง “UP to ME” ของ PATH	โรงพยาบาลดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร
	* **ประสานกับร้านขายยา** เพื่อพูดคุยให้ความรู้กับเด็กวัยรุ่นที่มาซื้อยาคุมฉุกเฉินและถุงยางอนามัย	
	* **มีการจัดพื้นที่พูดคุยกับพ่อแม่** ผู้ปกครองเพื่อให้ความรู้ในการสื่อสารกับลูกวัยรุ่น และปรับเปลี่ยนทัศนคติเรื่องการพกถุงยางอนามัยของลูกวัยรุ่น และ**การตั้งศูนย์การเรียนรู้สำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครองในชุมชน**	รพ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด โรงพยาบาลขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ
	* **โรงเรียนสีขาว Stop Teen MOM** เลือกโรงเรียนตามความสมัครใจ พัฒนาแกนนำนักเรียน ให้ความรู้คุมกำเนิด คัดกรอง ให้คำปรึกษา ในโรงเรียนจัดกิจกรรม ให้เด็กได้แสดงออก และส่งต่อcase	โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดหนองบัวลำภู

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	*** หลักสูตรเพศศึกษา 16 คาบ** จัดการเรียนการสอนเพศศึกษา และบูรณาการกับกิจกรรมในโรงเรียน เช่น วันพ่อ การเรียนรด. และ**พัฒนาเป็นฐานเรียนรู้** 1.ฐานการปฏิเสธ การคบเพื่อน 2.คุมกำเนิด 3.การเปลี่ยนแปลงในวัยรุ่น 4.การมีเพศสัมพันธ์ เน้นการปฏิเสธ งานเอดส์จะลงคู่ด้วย บูรณาการเป็น Package หลายกรม + RQ /ยาเสพติด/ SEX *** โรงพยาบาล เชื่อมกับกิจกรรมได้ TO BE NUNBER ONE** ทำงานควบคู่ไปกับขับเคลื่อนกับ อำเภอเจริญพันธุ์ + DHS เทศบาลชุมชน รับฟังปัญหา ประชุมจัดทำบัญญัติ ดูแลเด็กและประชาชน และพัฒนาสภาเด็กและเยาวชน ฝึกความเป็นผู้นำ /ทำ clip นวัตกรรมศูนย์เด็ก /ศูนย์การเรียนรู้ มีลาน IT , Com ไว้บริการเด็กนอกระบบ โรงเรียนสาธารณสุขอาสาจะไปช่วยให้คำปรึกษา *** หลักสูตรการอบรมครูสอนเพศศึกษา** โดยทีมเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีหน้าที่ Review หลักสูตรว่าขาดอะไร และควรเพิ่มอะไรเข้าไปในหลักสูตร ***** มีคลินิกให้คำปรึกษาวัยรุ่นในโรงเรียน โดยดำเนินงานร่วมกับครูแนะแนวในโรงเรียน	โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
	- ระดับสถานศึกษามีการดำเนินงานต่อเนื่องมี work shop ทุกปีและให้สมาคมศิษย์เก่าผู้ปกครองมามีส่วนร่วม - ดำเนินงานโดย**บูรณาการเข้ากับงานอื่นที่เป็นปัญหาในชุมชน** เช่น ยาเสพติด	โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โรงพยาบาลชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
Out Come : บุคคล ครอบครัว ชุมชน	-ได้**ต้นทุนทางสังคม**และเครือข่ายในการดำเนินงาน สามารถส่งต่อข้อมูลทำงานเชื่อมโยงกันได้	โรงพยาบาลพระยืน จังหวัดขอนแก่น
	-**ครอบครัวยอมรับ ชุมชนช่วยเหลือเต็มที่** วิธีการเหนี่ยวนำมีจุดยืนที่ชัดเจนเพื่อให้เป็นที่พึ่งของพื้นที่ได้	โรงพยาบาลกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
	-เด็กนักเรียนชอบ ที่โรงเรียนสอนวิชาเพศศึกษา **ไม่มีออกกลางคัน ไม่มีเด็กท้องในโรงเรียน เด็กสามารถปรับใช้ได้จริง** เช่นยาคุม	ผอ.รร.ชุมชนบ้านแก้งคร้อหนองไผ่
	-อัตราการใช้ถุงยาง 30 ต้น ๆ ตอนนี้ 80-90% เด็กวัยรุ่นมีความรู้ อัตราการตั้งครรภ์อยู่ที่ 20 % เจาะข้อมูลมาได้ว่าเป็นตั้งครรภ์ซ้ำด้วย เอาแม่วัยรุ่นมาคุยกัน approach ให้ชัดขึ้น ตอนนี้ลดลงเหลือ 13-14 % ส่วนนึงมีคลินิก Unwanted น่าจะทำให้ % ลดลงด้วย	โรงพยาบาลแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ
	- **โดยวัดจาก** - กลุ่มวัยรุ่นเข้าถึงบริการ - อัตราการตั้งครรภ์ การคลอดลดลง - การเข้าถึงการตรวจโรคทางเพศสัมพันธ์ - มีผู้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง - มีงบประมาณอย่างต่อเนื่องมีนวตกรรม - ผ่านเกณฑ์การประเมินอำเภออนามัยเจริญพันธ์	โรงพยาบาลนาดูน จังหวัดมหาสารคาม
	- อัตราวัยรุ่นอายุ 15-19 ปีมาคลอด มีค่าไม่เกิน 50 ต่อ ประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน ปี 55 ร้อยละ 48 ปี 56 ร้อยละ 58 และปี 57 ร้อยละ 52	โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
ความต้องการ ปัญหาอุปสรรค	-องค์ความรู้เรื่องการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ และสื่อการรณรงค์เพื่อป้องกันปัญหาในวัยรุ่นที่เป็น Mass media - การสอนเพศศึกษารอบด้านมีปัญหา คือ ครูที่สอนเป็นครูพละศึกษา ไม่กล้าสอนเพศศึกษา PATH หลักสูตรเยอะ - กฎหมายมีการบังคับใช้โดยผู้บังคับใช้ที่หละหลวม - การควบคุมเรื่องสื่อควรมีความเข้มงวดมากกว่านี้ - ต้องการให้ทุกชั้นมีแกนนำในการให้คำปรึกษาเพศศึกษา	โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ รพ.ด่านซ้าย จ.เลย
บทเรียนและการต่อยอด	**-การต่อยอด** : สนับสนุนงบประมาณแบ่งให้ โรงเรียน/ ชุมชน ให้ผู้ปกครองเข้าร่วมอบรม วิทยากรจากเอกชน และประสานงานกับ อบต. แล้วแบ่งงานกัน มีการนำร่อง แล้วนำผลลัพธ์ที่ได้มาคุยกัน : จากประสบการณ์ท้องไม่พร้อม บาง โรงเรียน จะคัดกรองเด็กเสี่ยงให้ เช่น จากคะแนนพฤติกรรมที่ต่ำลง เป็นต้น จัดโครงการร่วมกันโดยนำ case จริงมาพูดคุยให้ฟัง และสอนถึงการใช้ถุงยางอนามัย และการประชาสัมพันธ์**การให้คำปรึกษาของคลินิกใน รพ. สต** ด้วยมีการให้เบอร์โทรศัพท์ FACE BOOK , LINE : ขยายเครือข่าย เช่นแกนนำนักเรียน คลินิกวัยรุ่น ในห้องพยาบาลของโรงเรียน ก็มีการให้คำปรึกษา เรื่องเกี่ยวกับวัยรุ่นเช่น สิว พฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ : ต้องการสอนพ่อแม่ เอาครอบครัวมามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา ไม่ตระหนกเมื่อเกิดปัญหา : **เพิ่มหลักสูตรกฎหมายในเยาวชน** สอนเด็กโดยยกตัวอย่างเป็นกรณีศึกษา	โรงพยาบาลขุนหาร จังหวัดศรีสะเกษ โรงพยาบาลกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โรงพยาบาลดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร โรงพยาบาลชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	: **สอนเรื่องต้นทุนชีวิต** เริ่มตั้งแต่แม่ตั้งท้อง 6 เรื่อง ได้แก่ การศึกษา ดนตรี ชีวิต(ทักษะชีวิต ภูมิคุ้มกัน) สุขภาพ กีฬา จิตวิญญาณ(ศาสนาและศีลธรรม) : **เพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์ให้วัยรุ่น** ประกวดวีดิโอ คลิป มีภาคเอกชนเข้ามาร่วมซึ่งที่ทำอยู่ยังไม่ครอบคลุมเรื่องปัญหาท้องไม่พร้อม	โรงพยาบาลโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
นวตกรรม	2. -พัฒนาหลักสูตรขึ้นจากความร่วมมือของเครือข่ายในพื้นที่ เป็น **หลักสูตรของร้อยแก่นสารสินธุ์** ที่มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มวัยรุ่นและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่) **-หลักสูตร "บทเรียนสุภาพบุรุษ"** : เน้นการให้เกียรติผู้หญิงและความรับผิดชอบ ทหารเป็นผู้สอน **-หลักสูตร "บทเรียนสุภาพสตรี"** : เน้นทักษะทางสังคม และทักษะการปฏิเสธ พยาบาลเป็นผู้สอน -อำเภออนามัยเจริญพันธุ์และบริการที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น โรงพยาบาลพระยืน จังหวัดขอนแก่น -คลินิกวัยใส โรงพยาบาลกระสัง - **โรงเรียนมัธยมวัดกลางโกสุม** เป็นโรงเรียนเอกชนภายใต้การดูแลของพุทธศาสนาโดยมีครูผู้สอนเป็นพระสงฆ์ รับนักเรียนที่ถูก delete จากโรงเรียนต่างๆในกรณีท้องและปัญหาอื่นๆเข้ารับการศึกษา โดยภายในโรงเรียนจะมี **"ศูนย์ตุ้มโฮมฮัก"** ให้ความรู้ คำปรึกษา และช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา -หลักสูตร **"ทักษะการสื่อสารเรื่องเพศ"**	โรงพยาบาลโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โรงพยาบาลเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	-**ทำวิจัย ออกแบบ การวางหลักสูตร การสร้างจิตปัญญา** ทดลองใช้ในพื้นที่ตัวเอง 20 สัปดาห์ ให้ความรู้ 6 มิติ - วง**โปงลางฮักแพง**แสดงสอนเรื่องเพศศึกษา - วง**หุ่นกระบอก หุ่นกระติ๊บ** - หนังตะลุง **หนังประโมทัย วงเพชรอิสาน** สอนเรื่องการคบเพื่อน	สสอ.ศิลาลาด จังหวัดศรีสะเกษ โรงพยาบาลนาดูน จังหวัดมหาสารคาม
ปัจจัยความสำเร็จ	- มีใจช่วย ช่วยถึงที่สุด จิตอาสา บางครั้งนอกเวลางาน **มีการชื่นชม สร้างกำลังใจ** - มีใจ เข้าใจบริบทของตนเอง การเข้าถึงข้อมูล ทุกอย่างต้องเป็นแบบองค์รวม ให้คนรู้น้อยที่สุดแต่ต้องประชาสัมพันธ์ให้มากที่สุด - แก้ไขปัญหาเหมือนคนในครอบครัว **- มีฐานข้อมูลดี** ที่ท่าคันโททำฐานข้อมูลเอง - มีเครือข่ายที่ให้ความร่วมมือ โดยเฉพาะ อปท. สนับสนุนเรื่องงบประมาณ - มี**นโยบายระดับจังหวัด** ของผู้ว่าราชการฯ โดยจังหวัดกาฬสินธุ์มรนโยบาย “คนกาฬสินธุ์ 3ดี คนดี สุขภาพดี รายได้ดี” - การใช้คนให้ถูกกับงาน งานวัยรุ่นอยู่กลุ่มงานเวชส่วนตัวคิดว่าไม่เหมาะสม - มีสรุปรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเผยแพร่ CQI แก้ไขไปเรื่อยๆ, มี Paper - มีเครือข่ายคณะทำงานจากหลากหลายหน่วยงาน เช่น เพิ่มเครือข่ายร้านขายยาเข้ามาร่วม - มีฐานข้อมูลที่สามารถ**สืบค้นได้ตลอดเวลา** - ควรมีการสนับสนุนสื่อการสอนมากกว่านี้ เนื่องจากบางแห่งต้องผลิตสื่อในการให้ความรู้เอง - **รักในงานที่ทำ** : มีการดำเนินงานตามนโยบายที่แน่ชัด : มีภาพการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม คืนข้อมูลให้กับประชาชน	โรงพยาบาลกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โรงพยาบาลขุนหาร จังหวัดศรีสะเกษ รพ.ท่าคันโท จ.กาฬสินธุ์ โรงพยาบาลเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โรงพยาบาลอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	: มีการชี้แจงร่วมกับงาน DHS ผู้บริหารให้ความสำคัญ : มีการแยกกลุ่มให้ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินการตรงกับกลุ่มเด็กปกติ กลุ่มเด็กเสี่ยง เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ประโยชน์สูงสุด : มีกลุ่มเป้าหมายร่วมกัน : มี **Evidence Base** การทำงานเรื่องเด็กตั้งแต่ปี พ.ศ.2546 ทำให้เชื่อมร่วมกันได้ ได้เรียนเฉพาะทางทำให้มีความมั่นใจในการดำเนินงาน : มีงาน Prevention แต่ยังไม่มี Promotion ครูให้ความวางใจจากการดำเนินงานจึงเชื่อมต่อกับงานสุขภาพจิตในการยุติการตั้งครรภ์หรือตั้งครรภ์ต่อแล้วแต่สถานการณ์ จึงต้องให้ข้อมูลเพื่อให้ทางเลือกในทุกการตัดสินใจ ทำจากกลุ่มเล็กๆที่ทำด้วยใจทำให้สำเร็จ **-ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตลอด** : มีการคืนข้อมูลทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วม : กลุ่มเยาวชนกระเจียวแดงได้คิดกิจกรรมเองแล้ว : มีงบประมาณสนับสนุน เยาวชนในชมรมเห็ดขอนขาวสามารถการดำเนินงานได้เอง : มีเทคนิคในการทำงานกับวัยรุ่นที่ต้องทำตัวให้เป็นวัยรุ่นเสมอ **“อยากได้อะไรต้องพาเขาทำ” “อยากทำอะไร(ไม่เป็นปัญหา)ก็พาทำ”** **-ได้ทีม ได้เครือข่าย** : มีงบจาก อปท.สนับสนุน เชิญ อปท. มากล่าวเปิดงานให้เกิดผลงานร่วมกัน	โรงพยาบาลพิบูลรักษ์ จังหวัดอุดรธานี โรงพยาบาลด่านซ้าย จังหวัดเลย

ประเด็น	ข้อค้นพบ(แนวคิดและวิธีการ)	แหล่งที่มา/ข้อมูล
	: มีวัดเป็นเครือข่ายด้วยที่ให้การสนับสนุนอาหารว่าง สถานที่ ฯลฯ **ทำกับแบบลูกทุ่ง** : มีการประชุมกฎหมายทำแท้ง เชิญผู้นำชุมชน อาจารย์ และโชคดีที่มีแพทย์ที่โรงพยาบาลยุติการตั้งครรภ์ในเด็กที่กลุ่มที่เข้าข่าย พร้อมให้การสนับสนุนตลอดเวลาทำงานกันแบบลูกทุ่ง โครงการที่อยากจะทำต่อคือการศึกษาเรื่องเพศในครอบครัว -เจ้าหน้าที่มีความภาคภูมิใจในการทำงาน	รพ.สต.คอนฉิม อ.แวงใหญ่ จ.ขอนแก่น โรงพยาบาลแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ
	- ผู้ประสาน ชัดเจน ช่องทาง ผู้รับผิดชอบหลัก ตัวเชื่อม/ประสาน ถ้ามีหลายคนที่เกี่ยวข้องต้องมาคุยกัน รู้เหมือนกัน ช่วยประสานต่อได้ - นโยบายชัดเจน SWOT การดำเนินงาน สธ.เลือกทำให้เป็นนโยบาย มีกลยุทธ์ในการดำเนินการให้เห็นผลลัพธ์ ทุกคนให้ความร่วมมือ เพราะอยู่ในยุทธศาสตร์ ตั้งเป้าหมายร่วมกันชัดเจน	โรงพยาบาลอาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด
	- ผู้ปกครองเข้าใจ รับได้ ขับเคลื่อนผู้ปกครอง ครอบครัว - อยู่ที่ความมุ่งมั่นและยั่งยืน - ภาคีเครือข่ายเข้มแข็ง เชื่อมโยงระบบการดูแลด้วยกัน ส่งต่อไป แล้วรับ - การประสานงานที่เข้าใจ รวดเร็ว - ชื่อเสียงของโรงเรียน - ผู้ปกครอง ประชุมชี้แจงผู้ปกครองก่อน การสอนเพศศึกษา โทรทัศน์ สมาร์ทโฟน - เชิงนโยบาย ผู้บริการมองเห็นความสำคัญของบริบทปัญหา ทีมงานเข้มแข็ง ทุนทางสังคม	ผอ.โรงเรียนชุมชนบ้านแก้งคร้อหนองไผ่ รพ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร